

علی اکبر صالحی مطرح کرد:

ارتباط متقابل و تشریک مساعی در کنفرانس بین المللی هسته‌ای منجر به دیپلماسی علمی می‌شود

بین المللی علوم و فنون هسته‌ای مهیا کرد، فرصتی ارزشمند برای توسعه روابط با کشورهای بود که دارای این دانش و فناوری هستند یا علاقه‌مند به دستیابی به آن؛ در هر دو صورت تولیدات علمی ما در زمینه دانش و فناوری هسته‌ای زمینه‌ساز برقراری ارتباط و تعامل بیشتر با سایر کشورها شد. آن چیزی که در جریان کنفرانس چه در پهلای تخصصی و چه در نمایشگاه دستاوردهای صنعت هسته‌ای به منصف ظهور رسید نه تنها سطح دانش و فناوری ما را به جهانیان نشان داد، بلکه فرصتی برای تحقق دیپلماسی مبتنی بر علم و فناوری ایجاد کرد. بنده در جریان این کنفرانس با مهمانان خارجی متعددی در زمینه این دانش و فناوری و دستاوردهای درخشان آن صحبت کردم که هم موجب شگفتی آنها شد و هم خواستار توسعه روابط علمی و تحقیقاتی با ما بودند و این از پیامدها و نتایج ارزشمند این کنفرانس بود.

۴) برگزاری این کنفرانس تا چه میزان می‌تواند در توسعه دانش و فناوری هسته‌ای کشورمان مفید واقع شود؟

در جریان همین کنفرانس‌های علمی است که ما شاهد آن هستیم که دانشمندانی از سراسر دنیا تجربه‌های جدید و دستاوردهای خود و راه رسیدن به این دستاوردها را در اختیار دیگران قرار می‌دهند. بدیهی است که محققان دانش و فناوری هسته‌ای در کشور ما با در اختیار گرفتن این فرصت می‌توانند قله‌های جدیدی را در این دانش و فناوری فتح کنند. بدون شک در جریان برگزاری این کنفرانس بسیاری از محققان جوان و آینده‌دار کشور ما در معرض روش‌های جدید پژوهش و تجارب و دستاوردهایی قرار گرفتند که شاید راه دیگری برای دست‌یابی به آنها وجود نداشت و این یکی از ثمرات ارزشمند این کنفرانس بود. بدون شک کنفرانس علوم و فنون هسته‌ای که در اصفهان برگزار شد، سبب توسعه دانش و فناوری هسته‌ای در کشور ما خواهد شد و ثمرات طلایی این کنفرانس را در سالیان آتی خواهیم دید.

۴) در حین کنفرانس شما به همراه سفیر عربستان بازدید از قسمت‌های مختلف نمایشگاه دستاوردهای صنعت هسته‌ای داشتید، به نظر جنابعالی آینده همکاری هسته‌ای ایران با کشورهای عربی منطقه چگونه خواهد بود؟

تقریباً همه کشورهای عربی حوزه خلیج فارس به سمت هسته‌ای شدن پیش می‌روند. در حال حاضر امارات چهار نیروگاه هسته‌ای دارد و از ما جلوتر افتاده یا عربستان برنامه دارد تا تعداد قابل ملاحظه‌ای نیروگاه هسته‌ای بسازد. عراق هم همین طور. بحث این است که کشورهای منطقه با یکدیگر تشریک مساعی کرده و هم‌افزایی داشته باشند تا بتوانند به هم کمک کنند. البته ایران در این موضوع پیش‌قراول است و مادر حوزه‌های مختلف هسته‌ای از جمله غنی‌سازی، آب سنگین و... تجارب خوبی داریم. این کشورهای عربی ابراز علاقه‌مندی کرده‌اند که از برخی سایت‌های ما دیدن کنند و در حوزه‌های گوناگونی مثل بیمارستان هسته‌ای، یون درمانی، کاربردهای پرتوها در کشاورزی و صنعت با هم همکاری داشته باشیم. البته این موضوع زمان بر است اما ما هم مایلیم که اعتماد متقابلی بین مجموعه کشورهای حوزه خلیج فارس ایجاد شود.

مطمئنم کسی قصد آزار رساندن به دیگری را ندارد، پس باید علمای ما با یکدیگر جمع شده و اشتراک مساعی داشته و هم‌افزایی کنند. همین جمع شدن دور هم و هم‌افزایی علمی و فناوری داشتن، ایجاد اعتماد می‌کند و این اعتماد موجب استحکام بستر سیاسی است که به آن دیپلماسی علمی گویند. البته همان طور که می‌دانید دیپلماسی انواع مختلف دارد از جمله علمی، سیاسی، فرهنگی و... دیپلماسی سیاسی اگر دیپلماسی فرهنگی و علمی را به دنبال داشته باشد، یا جلوتر از آن پیش برود می‌تواند در توسعه کشور بسیار کمک‌کننده باشد. واضح است که در این ارتباط متقابل و تشریک مساعی در جایگاهی همچون کنفرانس بین‌المللی هسته‌ای این هم‌افزایی علمی میان ما و آنها شکل درست گرفته و اعتماد ایجاد می‌کند که می‌تواند بستر سیاسی را محکم‌تر کند و به این مقوله دیپلماسی علمی می‌گویند.

بدون شک کنفرانس

علوم و فنون

هسته‌ای که در

اصفهان برگزار شد

سبب توسعه دانش

و فناوری هسته‌ای

در کشور ما خواهد

شد و ثمرات طلایی

این کنفرانس را در

سالیان آتی

خواهیم دید

همان طور که دیدید سطح مقالات ارائه شده بسیار فوق‌العاده و زبان ارائه آن به انگلیسی بود و همه ارائه‌دهندگان در این کنفرانس مسلط به زبان انگلیسی بودند که موجب مباحثات و افتخار بنده به لحاظ سطح کیفی کنفرانس شد. این یعنی این که افراد علمی ما علی‌رغم محدودیت‌ها و شرایط تحریم پایه‌ی جامعه جهانی پیش می‌روند. لذا مشکل ابرقدرت‌ها با ما مسئله هسته‌ای نیست. زیرا به خوبی می‌دانند که ما دنبال سلاح هسته‌ای نیستیم. ما اقتدار فناوری داریم. به طور قطع فناوری هسته‌ای اقتدارآفرین است و بعد دیگر آن بهره‌برداری‌های مختلف و کاربردهای متعدد آن است.

۴) برگزاری کنفرانس بین‌المللی علوم و فنون هسته‌ای به غیاز دستاوردهای علمی در چه ابعاد دیگری برای کشور ما تأثیرگذار بوده است؟

سؤال خوبی مطرح کردید. امروزه تمام کشورهای دنیا در تلاش هستند از پتانسیل‌ها و ظرفیت‌های گوناگون خود برای توسعه روابط با کشورهای جهان استفاده کنند. از این رو یکی از عناصر تأثیرگذار و مهم توجه به ظرفیت‌های علمی به عنوان یک پتانسیل برای توسعه روابط سیاسی بین کشورهاست که امروزه از آن به عنوان دیپلماسی مبتنی بر علم و فناوری یاد می‌شود. دیپلماسی مبتنی بر علم و فناوری بیانگر این است که رویدادهای

و تولیدات علمی زمینه لازم را برای توسعه روابط هم علمی و هم سیاسی در بین کشورها فراهم کند. آن چیزی که برگزاری کنفرانس

با از بین رفتن فضای دوقطبی در معادلات بین‌المللی، روند تحولات به سمتی رفته که فضای تک‌قطبی نیز در حال ضعیف شدن است. یکی از دلایل مهم پدیدار شدن این فضای چندقطبی، ظهور قدرت‌های جدید در عرصه توانمندی‌های فناوریانه است. هم‌اکنون کشورهایی با جمعیت قابل توجه مسلمان با بهره‌گیری از دیپلماسی علمی، نه تنها توان داخلی خود را محک زدند، بلکه با به اشتراک گذاشتن توانمندی‌هایشان، چهره مترقی در عرصه علم و فناوری از خود به نمایش گذاشتند.

برگزاری نخستین کنفرانس بین‌المللی هسته‌ای کشور که در اردیبهشت ماه امسال برگزار شد، از جمله اتفاق‌ها در راستای دیپلماسی علمی بود که به لحاظ برنامه‌ریزی و مسیرسازی توسعه دانش هسته‌ای با تغییر نگرش‌های سیاسی، مدیریتی و به خصوص تغییر رویکرد امنیتی در مواجهه با نخبگان که فرصتی ارزشمند را در اختیار نقش‌آفرینان توسعه هسته‌ای قرار داد تا یافته‌ها و دستاوردهای نوین این فناوری را با جهانیان به اشتراک گذارند. در حاشیه برگزاری این همایش بین‌المللی در مهمانسرای تاریخی عباسی، میزبان دکتر علی اکبر صالحی بودیم که به مدت هشت سال مدیریت صنعت هسته‌ای کشور را عهده‌دار بود و هم‌اکنون به عنوان یکی از صاحب‌نظران برجسته علوم و فنون هسته‌ای به شمار می‌رود. نظرات وی را در خصوص این رویداد بزرگ هسته‌ای و مقوله دیپلماسی علمی جویا شدیم.

۴) آقای دکتر با قدردانی از زمانی که در اختیار ما قرار دادید، بفرمایید کنفرانس بین‌المللی علوم و فنون هسته‌ای که برای نخستین بار شاهد برگزاری آن بودیم چه آثار و نتایجی در توسعه دانش و فناوری هسته‌ای خواهد داشت؟

برگزاری نخستین کنفرانس بین‌المللی هسته‌ای در میان اقشار دانشگاهی از جمله اساتید و دانشجویان هسته‌ای از داخل و خارج از کشور شور و نشاطی وصف‌ناشدنی ایجاد کرده است.

